جزوه آموزشی نرم افزار السل مقدماتي برای مهندسی صنایع مدرس: مهدی ملک کارشناسی ارشد مهندسی صنایع دی ماه ۱۳۹۵

جزوهای که پیشرو دارید به عنوان مکمل دوره آموزشی اکسل مقدماتی برای مهندسی صنایع تهیه گردیده است. این دوره در آذر و دی ماه ۱۳۹۵ با همکاری انجمن علمی این رشته و در دانشکده مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد برگزار گردید. سرفصلهای این دوره آموزشی توسط آقای دکتر رضایی (استادیار گروه صنایع دانشگاه فردوسی مشهد) تعیین شده است. در این دوره آموزشی، هدف آن بود که دوره علاوه بر اکسل، چشماندازی از مهندسی صنایع و جایگاه آن در کسب و کار را نیز به همراه داشته باشد. با توجه به اینکه اکثر شرکت کنندگان درسهای تخصصی تر را نگذرانده بودند، سعی شد که برخی مسائل قابل فهم از این رشته انتخاب گردد. در این راستا پس از توضیح مفهوم کسب و کار در جلسه اول، مسائلی انتخابی از مهندسی صنایع بحث شد. سعی بر این بود که ارتباط این مسائل و جایگاه هر کدام در رابطه با مفاهیم جلسه اول حفظ گردد. امیدوارم که مطالب طرح شده برای دوستان مفید واقع شده باشد.

@IE_Solver نظرات و سوالات خود را با اینجانب در میان بگذارید: IE_Solver @IE_Solver

مهدی ملک

دی ماه ۱۳۹۵

مدر س: مهدی ملک	_	آموز ش اکسل مقدماتی پر ای مهندسی صنایع	

صفحہ ۳

۷

۱.

١٢

۱۳

۱۵

18

۲.

۲۸

۳۸

	٠
ت	2

جایگاه مهندسی صنایع در کسب و کار

آشنایی با اکسل

تصمیم گیری در سازمان

تحقیق و توسعه : تهیه گزارش عملیاتی

سخن آخر

طراحي فرم

مکانیابی

مستندسازی فرآیند

مديريت پروژه

مطالعه دادههای بازار

حالیگاه مهندسی صنائع در کسب و کار (Business)

تعریف مهندسی صنایع و نکاتی پیرامون مقطع کارشناسی

تعریف: رشته ای است که از تکنیکه ای مهندسی و علوم پایه در طراحی، توسعه و بهبود سیستمهای یکپارچه تولیدی-خدماتی متشکل از انسان، مواد، اطلاعات، تجهیزات و انرژی بهره میبرد.

نکتهها:

- اساس دروس صنایع بر مدیریت عملیات Operations Management تأکید دارد.
- دروسی مالی چون اقتصاد مهندسی و اصول حسابداری در چارت دروس اصلی قرار دارد.
- در درسهای صنایع تأکید مستقیم کمتری بر مطالعه بازار و دروس بازاریابی شده است (به جز در درس طراحی
   کارخانه که باید گزارش بازاری برای یک محصول به استاد ارائه گردد)
- هر یک از دروس صنایع <u>بخشی</u> از مسائل سازمان را بررسی می کند. این در حالی است که این بخشها با همدیگر و در سطوح مختلف سازمان، ارتباط متقابل دارند.
- یکی از اصول حل مسائل مدیریت عملیات، شکستن آن به مسائل کوچکتر (مانند درسهای مختلف) و نیز
   تمرکز بر اولویتهای بهبود است. لازمه یافتن اولویتها داشتن نگاه سیستمی است.
  - سطوح بالاتر تحصیلی در این رشته عمق بیشتری به مدل ریاضی حل مسئله میدهد.

- تأکید تکنیکهای حل مسئله در دروس صنایع بیشتر بر مسائل تولیدی است ولی این تکنیکها در فضای خدمات نیز قابل استفاده است.
  - سادهسازی از مهمترین رویکرد حل مسئله در حوزه صنایع است.

نمای فرضی یک واحد تولیدی

مهندسین صنایع به عنوان تحلیل گر سیستم در جمع آوری داده های مورد نیاز، مدل سازی مسئله، تصمیم گیری
 و ارائه گزارش به مدیران کسب و کار نقش اساسی دارند. فعالیت این مهندسین باعث بهبود در سازمان می شود.

نقش بهبود دهندهی مهندسی صنایع در ساختار سادهای از سازمان

ریشه و کاربری نرم افزارهای صفحه گسترده (Spreadsheet)

- نرمافزارهای صفحه گسترده ابزارهایی برای منظم کردن، نگهداری و تحلیل داده در قالب جدولی هستند و به نظر می رسد که کلمه Sheet از Acounting Sheet یا اسناد حسابداری گرفته شده است. در واقع هر یک از این اسناد کاغذی سنتی، شامل داده (متن و عدد) و نیز محاسبات حسابداری (فرمول) هستند.
- ریشـه وجود چنین نرمافزارهایی به ماهیت نحوه حل مسـئله در انسـان برمی گردد.
- نرمافزار اکسل (Microsoft Excel) از معروفترین SpreadSheet ها است.
- با توجه به چندین منظوره بودن اکسل به عنوان ابزار حل مسئله، به نظر می رسد که این نرمافزار از مهمترین ابزارهای مهندس صنایع است که در گستره وسیعی از مسائل مدیریت عملیات و تصمیم گیری قابل استفاده است. با این حال هنگامی که مسئله خیلی بزرگ و یا خاص باشد، از ابزارهای نرمافزاری جایگزین بهره می بریم.

رابطه اکسل و مهندسی صنایع

انطباقی بین نوع مسائل و نقش مهندسی صنایع در سازمان به عنوان تحلیل گر و ساختار اکسل وجود دارد که باعث شده در اکثر مسائل مدیریت عملیات و تحلیلهای مالی به کار آید. توجه داشته باشید که مدلها سادهسازی مسائل دنیای واقعی هستند.

نکاتی درباره کار با فایل

✓ برای BackStage View و کار با فایل (Workbook) از صفحه اصلی روی File کلیک می کنیم.

- ✓ در هنگام ایجاد فایل (New) میتوان از کلیدهای میان بر Ctrl + N و نیز Template ها (آفلاین-آنلاین)
   ✓ بهره برد.
- و نیز Open و Open و Save میتوان از BackstageView و یا کلیدهای Ctrl + O و نیز Quick-access و استفاده کرد.

تمرین: معرفی Gap-Analysis در مدیریت کیفیت

است:	تعبين شده	ې ز بر	شر <	ستوران به	, يک ,د	خدمات در	كىفىت	عناصر	نسبت به	انتظار	مىزان	اهمیت و
	0	J	_/	. 0.77	//	/		1	• •	1 1	0.7.	1

عامل کیفی	اهمیت	انتظار	انتظار - اهمیت = Gap	اولويت
تمیزی	9.4	9.2		=Rank(,)
كيفيت غذا	9.2	7.9		
سرعت سرویس دهی	9.1	8.7		
برخورد كاركنان	8.9	9.1		
سرویس بهداشتی	8.5	7.4		
محل نشستن	8.3	7.6		
اندازه غذا	7.9	8.6		
دكور	7.3	8.5		

فاصله اهمیت و انتظار را با تفریق این دو محاسبه کنید. به کمک دستور Rank ترتیب عامل کیفی را تعیین کنید.

CUSTOMER RELATIONSHIP MANAGEMENT: Concepts and technologies Third edition, FRANCIS BUTTLE AND STAN MAKLAN

لایه های کاربری

H

File

Paste

Home

👗 Cut

🖻 Сору 🔹

✓ Format Painter

کلیک راست

Inser

BN

مثال Contextual Tabs:

2

1

Sm	artArt Tools
+	Design
+	Format
Cha	art Tools
+	Design
+	Format
Dra	awing Tools
+	Format
Pic	ture Tools
+	Format
Piv	otTable Tools
+	Analyze
+	Design
He	ader & Footer Tools
+	Design
Tal	ole Tools
+	Design
Piv	otChart Tools
+	Analyze
+	Design
+	Format
Ink	Tools
+	Pens
Spa	arkline Tools
+	Design
lin	neline I ools
±	Options
Slie	cer lools
±	Options
Sea	arch Lools
±	Search
Qu	ery lools
E -	Query
Equ	lation Tools
	Design

) تمرین default Tabs : با توجه به موضوع دستور، Tab مربوطه را حدس بزنید:

	Home	Insert Pa	ge Layout	t Formulas	Data	Review	View
تصوير	Tab	ع دستور	موضو	تصوير	Tab	بوع دستور	موخ
Sheet Right- to-Left		مهت صفحه	تغيير	ABC Spelling		کردن املا	مرور
Ω Symbol		کردن نماد	اضافه	From Web		ن داده از وب	<i>گ</i> رفت
Margins •		حاشیه صفحه	تعيين	Financial		لپای مال <u>ی</u>	فرمو
Find & Select +		و محتوای	جستج سلول	Pictures	ر	ه کردن تصویر	اضاف
臣 Merge &	Center	ساختاری ا	ادغام ، سلولھ	🔤 Split	S	ہم نمای heet	تقسب
Header & Footer		کردن Header	اضافه	.00 ← .0 •00. 00		ِ تعداد اعشار ں	تغيير سلوا

- بخشی از Excel Option است که • از Backstage view نیز قابل دسترسی است.
- امكان ايجاد، تغيير نام، Reset، ذخيره. .

یادآوری: Cut) Ctrl+X (Undo) Ctrl+Z (Paste) Ctrl+V (Copy) Ctrl+C (Cut) (Cut) (Ctrl + X (

 $\times$

خراسان رضوى

خراسان جنوبى

خراسان شمالى

-

مشهد خراسان جنوبي هارد E\$ Data Validation... , شت خراسان شمالی موس Circle Invalid Data سارى کيبورد تهران 5 **Clear Validation Circles** تعمير شيراز اصفهان بوشهر ? Data Validation =\$M\$5:\$M\$8 كالاها: استان ها: شهرها:

تهران

متبهد

رشت

لب تاپ

هارد

موس

Settings Input Message Erro Validation criteria Allow: List Any value Whole number Decimal Date Τir

Data Validation

- هر کسب و کار سه پایه اساسی دارد. در مهندسی صنایع بیشتر به پایه مدیریت عملیات کار داریم.
  - تصمیم گیری سلسله مراتب دارد.
  - اهداف سازمان روی همدیگر اثر متقابل دارند.
- کسب و کارها در یک زنجیره تأمین کار می کنند که تصمیمات مربوط زنجیره تأمین، یکی از تصمیمات استراتژیک یک سازمان است.
  - تصمیمات ما در معرض فضای احتمالی گرفته می شوند.

در خت تصمیم یک ابزار پشتبان از تصمیم است که در آن مدلسازی مسئله از طریق ترکیبی از استراتژیها و رخدادهای احتمالی فضای کسب و کار و نتایج حاصل از آنها انجام می شود. انواع گره گره تصادفی (رخداد احتمالی، غیر قابل کنترل) گره تصادفی (رخداد احتمالی، غیر قابل کنترل) گره پایانی (ترمینال، مقدار تابع هدف) نبی می می می ایجاد سناریو در اکسل (Mhat) نبی می می می ایجاد سناریو در اکسل (if Analysis: Scenario Manager

کانیا یی

، هلال احمر استان لرستان – آذر ۹۳	گفتگو			
ی خاص و همچنین مسیر ترانزیتی تهران- جنوب، توپوگرافی و کوهستانی بودن منطقه	تردگی حوادث ترافیک	با توجه به گس	مرادى:	موضوع
لماب پذیر بودن استان ما یکی از ۱۰ استان حادثهخیز کشور است، ولی متاسفانه به دلیل	. در زاگرس و سی	گسل،ای فعال	و وجود	
استانداردهای بین المللی خدمت سانی به نحو احسن و درخور هماستانی های مان انجام	کانات مناسب در حد	, ساختها و ام	نبود زیا	
ک تیم کارشناسی را مستقر کردہ؛ جند موضوع مہم را مورد بررسی قرار دادیم، تا شاید	همان ابتدای کار ب <i>آ</i>	و ه است لذا در	نيذبرفت	
کنیم (مناطق صعب العبور زیادی در استان وجود دارد، به همین دلیل پشترین عملیات	احمر استان را حل ک	، مشکلات هلال	ىتوانىم	
د) بر شک نیاز به ترابری هوانی و امداد هوانی با توجه به موقعیت خاص استان بر کسی	ستان صورت می گیرد	کل کشور در لر	هوایی	
) ای بلی جمعیت هلال احمر که آمادگی مقابله با خوادث است، با تلاش دوستان و کارشناسان	به به شرح وظیفه اص	نیست و یا توج	يوشىدە	N FC
ا طراحی کنیم. در حال حاضر زمینی به مساحت ۱۰۳ هزار و ۷۵۰ مترمربع در محتمع بام	بتمع امدادی هوایی ر	۔ ہ نقشہ تک مح	توانستى	
ههای اجرای طرح با بهترین طراحی اجرابی شده است. این محتمع بر اساس متد روز دنیا	ختصاص بافته و نقشا	۔ حیت این امر ا	لرستان	
ان و همچنین غرب و جنوب غرب کشور را برآورده خواهد کرد.	، نیاز امداد ھوانے استا	شده و در آینده	طراحي	
	نه آشیانه بالگر	مکان بھی	يافتن	مسئله
در نظر گرفتن حادثهخیزی مناطق	صله و همزمان	ل کردن فا	حداق	هدف
رکز میکنیم و سایر حوادث را در نظر نمی <i>گ</i> یریم.	حوادث سيلاب تم	• فقط بر	,	
سا گې نشان دهنده حجم سیلابها و معادل احتمال حادثه باشد.	۔ سکنیم که تعداد ہ	• فرض م		ف ضبات سادهسا: ي
یان پر ان و عنوان نمایندهای از کار جوادث آن بخش می گیریم. های از ستان را به عنوان نمایندهای از کار جوادث آن بخش می گیریم.	ی یہ	• طمارم:		6,
	مر عن مر عر . [.] د منه	<i>,,,,</i>		
مدل ریاضی			0313	
تابع مجموع فاصله کل با وزن حادثهخیزی		ئورآبلا		نقشه
		C.		
$\min f(x, y) = \sum_{i=1}^{m} w_i [(x - a_i)^2 + (y - b_i)^2]$	9	كوهدشت	خرم آباد	. 10
bli cus dista via We		J. L		اليگودرژ
		پل دختر		1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
و D_i به ترتیب طول و عرص محلهای تفاصا u_i		Y		~~~~
و ${\mathcal Y}^*$ به ترتیب مؤلفههای طول و عرض بهینه ${\mathcal X}^*$				
	شهرستان	х	Y	تعداد نقاط سیل گیر
مشتق ضمنى	خرم آباد	70	70	95
$\partial f(x,y) = \partial f(x,y) = 0$	پلدختر	39	49	79
$\frac{\partial x}{\partial x} = \frac{\partial y}{\partial y} = 0$	اليگودرز	132	60	53
محاسبه مکان بهینه	ازنا	121	64	42
$\sum_{i=1}^{m} w_i b_i \qquad \sum_{i=1}^{m} w_i a_i$	بروجرد کوهدشت	36	75	40
$y^* = \frac{2i-1}{\sum_{i=1}^{m} w_i}$, $x^* = \frac{2i-1}{\sum_{i=1}^{m} w_i}$	دورود	103	67	28
$\Delta_{l=1}$ ψ_{l} $\Delta_{l=1}$ ψ_{l}	الشتر	69	95	25
	نورآباد	54	111	19
مدل قياسي (آنالوگ)	ىر لرستان	یت هلال اح م	بالگرد جمع	نجات جان معلم توسط
FACILITIES				
DESIGN		Ren		
		and a start		Contraction of the second s
		1	A Deserved	
			199	- Andrews
مدلها		T	- 9	>
Sunderesh S. Heragu			and the	
	- 10 A.	A CONTRACT OF A		

بام لرستان نام پروژه <u>گردشگری و تحقیقاتی</u> در شهر خرمآباد است. این مجتمع گردشگری، تحقیقاتی حدود ۸۰۰ هکتار وسعت دارد که در شرق شهر خرمآباد قرار گرفته و عاری از هر گونه شرق شهر خرمآباد قرار گرفته و عاری از هر گونه پوشش درختی و گیاهی طبیعی است اما موقعیت و اشراف مناسب و داشتن دید و منظر مناسب به شهر، سبب شکل گیری ایده احداث یک مجتمع به نام بام لرستان می شود که دارای کارکردهای متنوع و بی نظیری در غرب کشور است.

* Add Shape → Promote

Demote

Create Graphic

之 Right to Left 🛛 🖧 Layout 👻

🗈 Add Bullet

E Text Pane

متندسازي فرآيند

توجه ۱: مطالب این جلسه به تفصیل در درس ارزیابی کار و زمان تدریس می شود. توجه ۲: Undo (Ctrl+Z) و Ctrl+Y)، حذف و اضافه کردن Sheet را در نظر نمی گیرند.

Move Up

Move Down

اجزاي محصول

- در Sheet1، صفحه را راستچین کنید.
- نام کاربرگ را به اجزای محصول تغییر دهید.
- به کمک SmartArt ساختار محصول را بکشید.
  - Layout ،Format و فواصل را رعایت کنید.

- OPC) Operation Process Chart) در برگیرنده عملیات و بازرسیهای خط تولید است.
  - تهیه فرم ورود اطلاعات
  - محاسبه عملکرد ماشینها

دستهای از تصمیمات استراتژیک یک سازمان، مربوط به توسعه و سازماندهی سازمان است. در حوزه توسعه محصولات یا خدمات جدید، سازمان سعی دارد با سازماندهی نیروهای در داخل یا برونسپاری آن به خارج از سازمان، بقای خود را در کسب و کار حفظ کند و در این راستا تیمهای کاری سازماندهی میشوند و در قالب پروژههایی به بقای سازمان در راستای اهداف تعیین شده (کیفیت، سرعت، اعتمادپذیری، انعطافپذیری، هزینه) کمک میکنند. هدف ما در اینجا، کار با دادههایی فرضی است که در یک تیمکاری و طی زمان جمعآوری شده است. در واقع دادههای فرضی ما قبلاً به مراحل تصمیم گیری (استراتژیکی و تاکتیکی) را طی کرده، به مرحله عملیاتی رسیده و ثبت شدهاند. ما دو داده سری داریم: کی زمان ورود و دیگر زمان خروج کارمندان. فرض میکنیم که اطلاعات به شکل روزانه و در طول سال ثبت شده است.

گام اول: دریافت داده از منابع اطلاعاتی

در حالت کلی این اطلاعات در پایگاههای اطلاعاتی ذخیره می شود و ما بعد از تعریف مسئله نیاز داریم که بدانیم که اولاً از بین اطلاعاتی که در سازمان ذخیره شده کدامها را لازم داریم و آن دادهها در قالب چگونه مدلی ذخیره شدهاند،^۱ و ثانیاً چگونه به آنها دسترسی داشته باشیم. در واقع برای یک مسئله خاص به همه دادههای سازمان نیاز نداریم و بلکه بخشی را از میان دادههای موجود انتخاب می کنیم. نکته مهم دیگر اینکه معمولاً دسترسی به پایگاههای اطلاعاتی محدود به سطح دسترسی شما است. این امکان در اکسل وجود دارد که از پایگاههای مختلفی که تعریف شدهاست دسترسی داشته باشید. شاید برای اینکار نیاز به پسورد و سطح دسترسی بالاتری داشته باشید. در اینجا تنها میخواهیم دو نوع از دسترسی به دادههای خارج از اکسل را تمرین کنیم: یکی حالتی که دادهها به صورت متن در یک فایل Text دخیره شده و است دیگری موقعی که از اینترنت (Web) میخواهید دادههایی را وارد اکسل کنید. توجه کنید که در حالت کلی ممکن است این دادهها مدام علیم موجود و اکسل میتواند کار به روزرسانی را انجام دهد.

[٬] مفاهیم مرتبط در درس سیستمهای اطلاعات مدیریت (MIS) تدریس می شود.

Done

ن کاربرگ و فایل	حرکت بی	نتخاب	1
رفتن به کاربرگ بعدی	Ctrl + Page Down	انتخاب ناحیه و سپس کل صفحه	Ctrl + A
رفتن به کاربرگ قبلی	Ctrl + Page Up	انتخاب ستون	Ctrl + Space
رفتن به Workbook (فایل) بعدی	Ctrl + F6/Tab	انتخاب سطر	Shift + Space
رفتن به Workbook (فایل) قبلی	Ctrl + Shift + F6/Tab	انتخاب سلولهاي غيرمجاور	کليک موس + Ctrl
ىلولهاى يک کاربرگ	حرکت بین س	انتخاب سلولهای مجاور (پیوسته)	کليک موس + Shift
یک سلول به سمت راست (انگلیسی)	Tab	خروج از حالت انتخاب	Esc
یک سلول به سمت چپ (انگلیسی)	Shift + Tab	توسعه ناحیه انتخابی به سلولهای مجاور	$Shift + {\downarrow} {\rightarrow} {\uparrow} {\leftarrow}$
حرکت به لبه ناحیه بعدی (پرش)	$Ctrl + \downarrow \rightarrow \uparrow \leftarrow$	حرکت به راست در ناحیه انتخابی	Tab
رفتن به ستون اول يک سطر	Home	نوسعه ناحیه به اندازه یک صفحه به پایین	Shift + Page Down
رفتن به A1	Ctrl + Home	توسعه ناحیه به اندازه یک صفحه به بالا	Shift + Page Up
رفتن به سلول خالی بعدی در سطر	End	توسعه ناحيه به لبه ناحيهها	$Ctrl + Shift + \downarrow \rightarrow \uparrow \leftarrow$
رفتن به آخرین سلول استفاده شده	Ctrl + End	پها (که مثلاً دارای مثلاً م	انتخاب شکل خاصی از سلول
یک صفحه به پایین در کاربرگ	Page Down	Go To	فرمول يا كامنت خاصي هستند
یک صفحه به بالا در کاربرگ	Page Up	Formylas	انجام دهيد:
یک صفحه به راست (انگلیسی) در کاربرگ	Alt + Page Down	Conditional Formatting Cogstants ∠ AutoSum ×	(Ctrl + G)
یک صفحه به چپ (انگلیسی) در کاربرگ	Alt + Page Up	Data Validation Clear * Filter	· Select ·
حرکت به چهار گوشهی یک ناحیه انتخابی	Ctrl +.	贤 Selection <u>P</u> ane	

گام سوم: محاسبه زمان کاری

برای محاسبه زمانهای کاری روزانه در کاربرگی با همین نام، از دو کاربرگ "زمان ورود" و "زمان خروج" محاسبه را به صورت (خروج منهای ورود) انجام میدهیم. حاصل به صورت "طول زمان" است.

گام چهارم: جمع بندی

در کاربرگ جدیدی می خواهیم اطلاعات محاسبه شده را به نحوی تنظیم کنیم که:

۳- حذف زمانهای صفر

برای اینکار با استفاده از Ctrl + F، پنجره جستجو را باز می کنیم. در اینجا می توان سلول هایی که دارای مقدار صفر هستند را یافت. البته بایستی کل محتوای سلول برابر صفر باشد و نه اینکه داخل ان از صفر هم استفاده شده باشد. اگر در این حالت وارد تب Replace شویم، میتوانیم این سلولها را "محتوای خالی" جایگزین کنیم.

Find and F	Replace	?	×
Fin <u>d</u>	Re <u>p</u> lace		
Fi <u>n</u> d wha	at: 0 Vo Format Set	For <u>m</u> at	. •
R <u>e</u> place v	with: Violation Violatio Violation Violation Violation Violation Violation Violation V	For <u>m</u> at	. •
Wit <u>h</u> in:	Sheet V Match case		
Search:	By Rows V Match entire cell contents		
Look in:	Formulas 🗸	Options	< <
Replace	e <u>All</u> <u>R</u> eplace Find All <u>F</u> ind Next	Clos	e

۱	٩	صفحه
---	---	------

٤- نمایش طول زمان: Format-cell سلولهای حاصل رو میتوان به صورت (h:mm) تنظیم کرد. در هر سطر می توان ساعت کاری هر فرد را جداگانه جمع کرد و به صورت (A روز و B ساعت و C دقیقه) نمایش داد. Format Cells Number Alignment Font Border Fill Protection Category: Sample General Number روز و ۱۳ ساعت و ۳۲ دقیقه 26 Currency Accounting Type: Date Time دقیقه mm ساعت و h روز و dd Percentage Fraction Scientific Text -تومان* #'##•• Special [\$-x--, h:mm dd g jgj h g g TrVecTrN گام پنجم: Formatting Normal Bad هنگامی که لازم باشد که قالب یک مجموعه سلول بر اساس شرطهایی تعیین Conditional Format as Good Neutral Forma<u>tti</u>ng • Table • شود از Conditional Formatting (قالببندی شرطی) استفاده Styles می کنیم. در اینجا می خواهیم رنگ هر سلول بر اساس میزان ساعت کاری افراد Highlight Cells Rules Top/Bottom Rules تغيير كند. لذا پس از انتخاب ناحيه مربوطه، مطابق شكل روبهرو عمل ميكنيم. Data Bars Edit Formatting Rule ? Х Color Scales Select a Rule Type: Icon Sets New Rule. Format only cells that contain More Rules... 🛃 Clear Rules Format only top or bottom ranked values Manage Rules Format only values that are above or below average Format only unique or duplicate values Conditional Formatting Rules Manager ? Х ► Use a formula to determine which cells to format Show formatting rules for: Current Selection ~ Edit the Rule Description: 🔝 <u>N</u>ew Rule... 🔀 <u>E</u>dit Rule... X <u>D</u>elete Rule 🔺 💌 Format all cells based on their values Format Style: 3-Color Scale Applies to Rule (applied in order shown) Format Stop If True $\sim$ Graded Color Scale =\$B\$5:\$AC\$31 Minimum Midpoint Maximum Percentile Lowest Value ✓ Highest Value $\sim$ Туре 50 . Value: (Lowest value) (Highest value Color: $\sim$ $\sim$ Preview: OK Cancel OK Close Apply

مشابه زیرمی توان Data-bar (نوع دیگری قالببندی شرطی) را سمت راست و نمودار جمع ساعات روزانه را در پایین دادهها اضافه کرد.

در ادامه بحث قبلی، سازمان ممکن است برای توسعه محصولات یا خدمات پروژههای متفاوتی را آغاز کند. مدیریت پروژه حوزهی دیگری از مهندسی صنایع است که به تفصیل در درسی با همین نام بحث میشود. در اینجا تنها به مثال سر کلاس اکتفا کردهایم.

گام اول: ساختار شکست کار

در مثال سر کلاس، مشاهده کردیم که پروژه را می توان از طریق ساختار شکست کار Work Breakdown Structure (WBS) به اجزایش شکست. همچنین دیدیم که این ساختار را (مثال ساختار سازمان یا درخت محصول و یا درخت تصمیم) می توانیم به کمک SmartArt رسم کنیم. در مثال سر کلاس هر سطح از WBS را با اختصاص یک code نشان دادهایم. ساختار Worksheet را

گام دوم: ساختار سازمان یا تیم

توجه داشته باشید که مانند ساختار شکست کار، میتوان یک ساختار شکست برای سازمان یا تیم تعریف کرد و بستههای کاری مشخصی را به هر بخش از سازمان، افراد و یا زیر گروهها تخصیص داد. برای تحلیل پیشرفته میتوان یا از Add-inهای مربوطه و یا از نرمافزارها تخصصی مدیریت پروژه بهره گرفت. ایجاد ساختار سازمانی یا تیمی را میتوان در اینجا مشابه ساختار شکست کار با استفاده Outline در اکسل ترسیم کرد. توجه داشته باشید که اکسل در انجام این گروهبندیها محدودیت دارد و نمیتوان بیش از ۸ سطح گروهبندی تعریف کرد.

گام سوم: محاسبات زمان و درصد پیشرفت

- 🗸 فرض می کنیم که روابط پیشنیازی سادهای بین فعالیتها وجود داشته و زمان شروع فعالیتها از دادههای مسئله است.
- ✓ لذا برای کل پروژه و همچنین برای محاسبه زمان شروع و پایان فازها میتوان به ترتیب از توابع Min و Max استفاده کرد.
- اگر در حالت ساده فرض کنیم که پروژه تأخیری ندارد و طبق برنامه جلو می رود، آنگاه می توان درصد انجام پروژه را حسب تاریخ
   امروز محاسبه نمود.

=IF(TODAY()< Start , 0 , IF(TODAY() > Finish , 1 , (TODAY()-Start)/(Finish-Start)))

محاسبه زمان فازها

قاعدتاً این مقدار با توجه به درصد انجام زیرفعالیتها تعیین می شود. در حالت ساده می توان روش فوق را برای فازها نیز به کار برد. با این تفاوت که از Min و Max به ترتیب برای محاسبه زمان شروع و پایان فاز استفاده کنیم. اما تخمین دیگری را نیز می توان به کار برد که از طول انجام فعالیت ها و درصد انجام آنها استفاده شود. در این حالت مجموع طول فعالیتهای انجام شده را از **ضرب** درصد انجام هر فعالیت و مدت زمان هر فعالیت و سپس **جمع** آنها بدست می آوریم (SUMPRODUCT) و سپس با تقسیم آن بر حجم فعالیتهای آن فاز که خود مجموع طول زیرفعالیتها (SUMPRODUCT)، درصد پیشرفت آن فاز را تخمین میزنیم.

(زمان فعالیتها) Sum / (آرایه ای شامل درصد انجام هر زیرفعالیت ,آرایه ای شامل زمان زیر فعالیتها) SUMPRODUCT =

محاسبه زمان پایان

در مسئله ما فرض بر این است که طول فعالیتها بر حسب روز تخمین زده شده است. برای محاسبه زمان پایان برای یک فعالیت می توان به راحتی با جمع کردن تاریخ شروع و مدت فعالیت، زمان پایان را به دست آورد.

✓ یادآوری: اکسل از Serial Number برای نشان دادن تاریخ استفاده می کند. اعداد صحیح
 تعداد روز و نیز اعداد اعشاری کسری از روز خواهند بود.

در اینجا فرض کردهایم که زمان شروع فعالیتها از قبل مشخص است ولی در عمل فعالیتها به هم اتصال منطقی دارند. اما در این صورت هم تخمین فوق، ممکن است به خاطر وجود تعطیلات مختلف صحیح نباشد. لذا در اینجا از تابع زیر استفاده می کنیم:

روزها تعیین کرده و سپس تاریخها را با محاسبات سادهای شروع تعیین کردهایم. توجه کنید که سلولی که تاریخ شروع پروژه در آن مشخص شده، با نام Start نام گذاری شده است و فرمت سلولها dd/mm است.

توجه كنيد كه توابع WORKDAY.INTL و WEEKDAY از بخش زير نيز قابل دسترس هستند:

گام چهارم: تکمیل کاربرگ

اگرچه در برخی نواحی کاربر، استفاده از موس برای تولید و کپی فرمول کافی است، ولی همیشه اینگونه نیست. در این حالت استفاده از ابزار Paste-Special مرسوم است. برای اینکار پس از کپی، میتوان ناحیهای که قرار است در آن عمل Paste انجام شود را انتخاب میکنیم.

انتخاب همزمان و گسسته سلولها را می توان با دکمه Ctrl انجام داد. راه سریع دیگر نام گذاری منطقه و استفاده از Name-Box است.

سپس به تب Home رفته و در گروه Clipboard، از منوی کشویی وارد Paste-Special می شویم. این دستورات با کلیک راست بر روی ناحیه انتخاب شده نیز قابل دسترسی است. برخی موارد را در شکل زیر توضیح دادهایم و برخی نیز در کلاس به شکل عملی بحث شد.

فرمول و Number Format	نگه داشتن Formatting				
فرمول	Paste	Paste Special	? ×		
Aste حمهچيز	🙃 🛱 🙀 📝	Paste O All O Eormulas	 All using Source theme All except borders 		
عوض کردن جای سطر و ستون	Paste Values	 ○ <u>Values</u> ○ Forma<u>t</u>s ○ <u>Comments</u> 	 Column <u>w</u>idths Fo<u>r</u>mulas and number formats Val<u>u</u>es and number formats 		
Paste ← فقط مقدار		 Validation Operation None 	 All merging conditional formats Multiply 		
(جهت حذف فرمول)	Other Paste Options	○ A <u>d</u> d ○ <u>S</u> ubtract	○ D <u>i</u> vide		
	🐉 🔒 🖾 🕼	Skip <u>b</u> lanks	Transpos <u>e</u>		
	Paste <u>S</u> pecial •	Paste Link	OK Cancel		

گام پنجم: Conditional Formatting (قالببندی شرطی) به کمک فرمول

همان طور که قبلا گفتیم، این نوع از قالببندی بر اساس قانون (Rule) طراحی می شود و در صورتی که قانون مشخص شده، "درست" (True) باشد، فرمت اعمال خواهد شد. همزمان می توان چندین Rule را برای یک ناحیه تعریف کرد و سپس تقدم و تأخر اجرای این قوانین را نیز معین نمود. در بخش قبلی استفاده از قوانین پیش فرض قالببندی شرطی را تمرین کردهایم. همان طور که در کلاس بیان شد، می توان قالببندی سلول را بر اساس همان سلول یا بقیه سلولها تعیین کرد.

	 درصد انجام کار با Data-Bar
Edit Formatting Rule ? ×	اگر از حالت پیشفرض اکسل استفاده شود، اندازه
Select a Rule Type:	Data-Bar را به شکل اتومات تنظیم میشود که
Format all cells based on their values Format only cells that contain	ممکن است گمراه کننده باشد. برای حل مشکل از
Format only top or bottom ranked values	روش روبەرو بھرہ بردیم. نتیجہ:
Format only values that are above or below average Format only unique or duplicate values	۲٠%
ل المانش ندادن اعداد المانش ندادن اعداد	54%
Edit the Rule Description:	١٠٠٪
Format Style: Data Bar	١٠٠٪
Minimum Maximum Iype: Number V Number	١٧%
<u>V</u> alue: 0 1	
Bar Appearance:	تنظیمات نمایشی:
Eill Color Border Color Solid Fill V No Border V	رنگ، حاشيه، شکل
Negative Value and Avir Bar Direction: Context	نمایش، محور اعداد،
Preview:	جهت Data-Bar
OK Cancel	

صفحہ ۲۵

مشخص کردن تعطیلات

توجه: یک جلسه کامل به تمرین شکلهای مختلف نوشتن فرمول در Conditonal Formattnig پرداختیم که در اینجا آنها را مرور نمی کنیم. به فایلها کلاس مراجعه کنید.

- ابتدا منطقه ای که شامل تاریخهای روزهای مختلف است، انتخاب می شود.
- توجه کنید که هنگام انتخاب با موس، انتخاب را از سمتی که به سلول A1 نزدیک تر است، شروع کنید.
- میدانیم که در پشت صحنه قالببندی شرطی، شرطها به ترتیب اولویت تست می شوند و خروجی آنها بر حسب True/False بوده و اکسل به کمک این نتایج، قالببندی را انجام می دهد. در واقع اگر جواب شرطی با اولویت بالاتر درست باشد، قالببندی موردنظر اعمال خواهد شد.
- در مسئله فعلی میخواهیم با فرمولنویسی قالببندی را برای منطقه تاریخها انجام دهیم به نحوی که تاریخهایی که جمعه هستند، با رنگی متفاوت نشان داده شوند. یک راه آن است که قالببندی هر سلول حاوی تاریخ، بر اساس سلول پائینی آن که حاوی روزهای هفته تعیین شود.
  - فرمول را برای سلولی که انتخاب را از آنجا شروع کردیم انجام میدهیم.
- توجه داریم که اکسل قرار است بر اساس همان یک فرمول که برای سلول اولیه نوشته می شود، فرمولهایی برای سایر سلولها تعیین کند و بر اساس نتایج True/False آنها، قالب ندی را انجام دهد.
  - خروجی دستور بایستی True یا False و یا به شکل معادل ۱ و صفر باشد.

Edit Formatting Rule	?	×
Select a Rule Type:		
Format all cells based on their values		
► Format only cells that contain		
Format only top or bottom ranked values		
► Format only values that are above or below	average	
► Format only unique or duplicate values		
🛏 Use a formula to determine which cells to fo	rmat	
Edit the Rule Description: Format values where this formula is true:		
=ا\$19="جمعه"		*
Preview: 01/01	<u> </u>	t
OK	Can	cel

■ نوشتن فرمول: (اگر سلول پائيني "جمعه" بود، سلول را رنگ كن)

- البته با توجه به اینکه ناحیه ما یک سطر است، Fix نکردن سطر هم مشکلی ایجاد نخواهد کرد.
  - علاوه بر رنگ بایستی dd/mm : Number-Format را هم تنظیم نمود.
    - نتيجه به شكل زير خواهد بود:

مشخص کردن امروز • کاری که اینجا انجام میدهیم صفحه قبل است.

0

نوشتن فرمول: (اگر Serial-number تاریخ سلول بالایی برابر امروز بود، سلول را رنگ کن)

Edit Formatting Rule	?	$\times$
<u>S</u> elect a Rule Type:		
► Format all cells based on their values		
► Format only cells that contain		
► Format only top or bottom ranked values		
► Format only values that are above or below ave	rage	
► Format only unique or duplicate values		
← Use a formula to determine which cells to forma	at	
Edit the Rule Description: Format values where this formula is true:		
=TODAY()=1\$18		*
Preview: AaBbCcYyZz	<u>F</u> orma	t
ОК	Can	cel

نتيجه به شكل زير خواهد بود:

چهارشنبه سه تنبه دوشنبه یکشنبه **شنبه جمعه ینجشنیه چهارشنبه سه تنبه دوشنبه یکشنبه <b>شنبه جمعه**

توجه کنید که برای تنظیم خودکار اندازه فونت متناسب با متن داخل سلولها، از دستور زیر استفاده شده:

Text alignment Orientation Horizontal: Indent: Center Indent: Vertical: 0 Bottom Justify distributed Text control Wrap text 0 Shrink to fit Merge cells Right-to-left O	Text alignment Horizontal: Center Vertical: 0 Bottom Justify distributed Text control Wrap text Ø Merge cells Right-to-left Text direction: Context	Text alignment Horizontal: Center Vertical: Bottom Justify distributed Text control Wrap text Shrink to fit Merge cells Right-to-left Text direction: Context	Number Augnment Font Bo	order Fill	Protection	
Vertical: 0 Bottom ✓ Justify distributed ✓ Text control ✓ Wrap text 0 Shrink to fit Merge cells Right-to-left ✓	Vertical: Bottom Justify distributed Text control Wrap text Shrink to fit Merge cells Right-to-left Text direction: Context	Vertical: Vertical: Bottom Justify distributed Text control Wrap text Shrink to fit Merge cells Right-to-left Text direction: Context	Text alignment Horizontal:		(	Drientation
Text control Wrap text Shrin <u>k</u> to fit Merge cells Right-to-left	Text control ↓ · · · · Wrap text 0 Deg Shrink to fit 0 Deg Merge cells Right-to-left Text direction: Context	Text control	Vertical: 0 Bottom			T e x t
► Shrin <u>k</u> to fit <u>M</u> erge cells Right-to-left	Shrink to fit Merge cells Right-to-left <u>T</u> ext direction: Context ✓	✓ Shrin <u>k</u> to fit Merge cells Right-to-left <u>T</u> ext direction: Context ✓	Text control			0 🔁 <u>D</u> eg
	Text direction:	Text direction: Context	Merge cells			

o توضيحاتی درباره گانت چارت Gantt Chart

- نمودار گانت یک ابزارهای نمایشی سنتی در حوزه مدیریت پروژه است که نام خود را از هنری گانت گرفته است.
   جزئیات بیشتر را در درس برنامهریزی و کنترل پروژه میخوانید.
- ا و توجه داشته باشید که اکسل نرمافزار تخصصی حوزه مدیریت پروژه نیست و عموماً در تهیه گزارش پروژه کاربرد دارد. با اینحال ممکن است در برخی از پروژهها از آن مستقیماً در کنترل پروژه نیز استفاده شود.
  - برخی Add-in های تجاری وجود دارند که کار مدیریت پروژه در اکسل را ساده می کنند.
- تکنیکهای مختلفی برای رسم نمودار گانت در اکسل وجود دارد که یکی از آنها استفاده از Conditional
   Formatting است.
- ما در مسئله خودمان پس از انتخاب کل ناحیهای که قرار بوده در آن گانت رسم شود، سه قانون را در نظر گرفتهایم.
- رنگ آمیزی بر اساس شروع و پایان فعالیتها در پائین ترین سطح این قوانین است. این قانون تاریخ هر روز را با شروع و پایان آن فعالیت می سنجد.
- در سطح بالاتر قانونی برای قالببندی فازها تعریف کردهایم. در اینجا هم نیاز داریم که تاریخ هر روز را با تاریخ شروع و پایان فاز بسنجیم تا نتیجه رنگ آمیزی دلخواه ما باشد. لذا منطق کار مانند منطق قبلی برای فعالیتهاست. اما باید توجه شود که در اینجا اگر فقط از قانون قبلی استفاده شود (به علت تشابه منطق) و تنها از رنگی دیگر استفاده شود، به علت بالاتر بودن تقدم قانون حاکم بر فعالیتها، تمام رنگ آمیزی قبلی رونویسی خواهد شد و در نتیجه همه به رنگ فازها در خواهند آمد. لذا بایستی تفاوتی بین فازها و فعالیتها در نظر بگیریم تا رنگ آمیزی تنها در فازها انجام شود. یک تفاوت که در مسئله ما یافت می شود، شماره کار است. فازها به صورت ۱ و ۲ و الی آخر شماره گذاری می شوند، در حالی که فعالیتها به صورت ۱.۱ و ۲.۱ و ای آخر هستند. در واقع اگر کد فاز یا فعالیت را به صورت متن ببینیم، استثنائاً در مسئله ما، طول متن کد مربوط به فازها برابر با یک است. در اینجا می توانیم از دستور برای تعیین طول متن استفاده کنیم، به اینصورت که اگر طول کد برابر با یک بود، در واقع آن کد مربوط به یک فاز است و نه فعالیت. این مبنای ساده در گانت زیر برای رنگ آمیزی استفاده شده است.
- بعد از دو قانون قبلی، قانونی با بالاترین سطح تقدم تعریف شده است که مربوط به نمایش "امروز" است.
   در این قانون، برابری Serial-Number تاریخ هر یک از روزها با Serial-Number مربوط به
   امروز تست می شود و در صورت True بودن، رنگ آمیزی انجام می شود.

=I\$18=TODAY()	Conditional Formatting Rules Manager ? X	AND(\$F20 <j\$18,\$g20>=I\$18,</j\$18,\$g20>
آیا تاریخ مورد نظر برابر امروز است؟	Show formatting rules for: Current Selection	LEN(\$B20)=1)
	Eule (applied in order shown) Format Applies to Stop if True Formula: =IS18=TODAV() Aa8BbCcYV22 =SIS20 SBL540 Tot	آیا تاریخ فعلی بین زمان شروع و پایان فعالیت است
=AND(\$F20<=I\$18,\$G20>=I\$18)	Formula: =AND(5F20<15	و همزمان آبا طول کد مربوط به فاز است؟
آیا تاریخ فعلی بین زمان شروع و پایان فعالیت است؟		
	OK Close Apply	

▪ در نهایت گانت چارت به شکل زیر قابل ترسیم است:

	ΑB	С	D	E	F	G	Н	Т	J	K L	M	Ν	0	PQ	R	S	Т	U۱	/ W	Х	Y	ZA	AA	BAC	AD	AE	AF A
18					زمان شروع	زمان پايان		Y./.Y	71/17	11/14	71/32	YA/NY	11/54	7//Y	71/17	Y./.Y	11/12	··/·	1.14	1.14.	<i>۱۰</i> /۵۰	1.12.	· · ·	· · ·	1.1.1	1.1/1	1-/41
19	WBS	پروژه تحلیل و پیشنهاد سیستم موجودی	مسئول انجام	زمان فعاليت	(ابتدای روز)	(انتهای روز)	درصد انجام		-	سه بجنيه	ننبه ج	i nate	، جب	ويت الدي	يجد،	جسه	، تنبه	ينغر جن	ېپې و			به جسا	به قت	ور بې	4244	. مدینہ	به بجن
20	١	تحليل وضعيت فعلى سيستم مديريت موجودي		17	8-118-18	-T/1/T-1Y	YV%																				
21	1.1	بررسی و مستندسازی اهداف و استراتژیها	مهدی ملک	١	4.11/4.18	2012/11/2018	١٠٠٪																				
22	١.٢	بررسی کارایی رویهها، ترم افزارهای در دسترس	اكبر موجودي	۴	21/12/2018	20/12/2018	۱۰۰٪																				
23	٧.٣	بررسی الزامات کسب و کار	احمد شبيەسازى	٣	18/11/1.18	21.17/17/18	١٠٠%																				
24	١.۴	شناسایی و رتبه بندی اقلام موجودی	حسن اقتصاد	۵	41/14/2018	•r/ \/ ٢ • \Y	۲۰%																				
25	۲	تحلیل داده های موجودی		١٧	11/11/11-18	-#/\/·\Y	s#%																				
26	۲.١	دریافت و تحلیل اولیه اطلاعات اقلام موجودی	مهدی ملک	٣	21/12/2018	14/11/1-18	١٠٠%																				
27	۲.۲	تحلیل پیش بینی با استفاده از مدل های ریاضی	احمد شبيەسازى	۴	21/12/2018	TN/17/T+18	۱۰۰٪																				
28	۳.۳	هزينه يابى سيستم موجودى	حسن اقتصاد	۶	2011/2018	•F/ 1/ Y • 1Y	W%.																				
29	۲.۴	محاسبه هزينه هاى درگير موجودى	اكبر موجودى	۴	21/12/2018	KY/ 1K/ K+ 18	١٠٠%																				
30	٣	مدل های ریاضی		۱۵	11/17/1-18	17/1/7 - 18	٣۶%																				
31	۳.١	طراحي مدل مناسب براي اقلام موجودي	حسين پروژهزاده	۴	TN/17/T+18	• \/ \/ ٢ • \Y	۵٠%																				
32	۳.۲	محاسبه موجودی اطمینان و نقاط سفارش	مهدی ملک	٨	•f/ \/ Y • \Y	17/1/7+14	•%																				
33	۳.۳	محاسبه سرمايه حداكثر كردن سطح خدمت	حسام کارگاہ	٣	21/17/2018	10/11/1-18	۸۰۰%																				
34	۴	تحليل كارايي مدل		۶	15/11/1-15	-1/1/1-19	5V/.																				
35	۴.۱	جمع أورى اطلاعات لازم	احمد شبيهسازى	٣	20/12/2018	• \/ \/ ٢ • \Y	***%																				
36	۴.۲	اعتبارسنجي مدل و تحليل أن	حسين پروژهزاده	۲	18/11/1.18	11/11/11	۸۰۰%																				
37	۴.۳	محاسیه سودآوری روش جدید و تحلیل حساسیت	حسام کارگاہ	Υ	rn/11/1-18	rn/11/4+18	۱۰۰%																				
38	۵	مستندات		✓ ∆	-#/\/V	-#/\/X - \Y	•%																				
39	۵.۱	تهيه مستندات روش پيشنهادي	حسام کارگاہ	۴	11/11/11	• \/ \/ ٢ • \Y	۵.٪																				
40	۵.۲	ارائه مستندات	مهدى ملک	١	•F/ \/ Y • \Y	•F/ \/ Y • \Y	•7.																				

مطالعه داده یکی بازار

همان طور که قبلاً بحث شد، بازار یکی از پایههای هر کسب و کاری است. مطالعه بازار فرآیندی است که به کمک آن فرصتها، مشکلات و رفتارهای مشتریان مطالعه می شود تا بتوان راهکارهایی برای بهبود بازاریابی محصول یا خدمت مربوطه ارائه داد. بحث مطالعه بازار خارج از محدودهی کار فعلی ماست ولی **کار با دادهها** جزء لاینفک این مطالعه است. در این راستا یک مسئله فرضی را در نظر می گیریم که در آن قرار است به سوالاتی در زمینه بازار پاسخ داده شود.

دادههای شکل زیر بخشی از فایل آموزشی کلاس است و سوال ما این است که:

مجموع فروش هر فروشنده در هر شهر چەقدر است؟

دستور Sumifs

برای محاسبه مجموع مبالغ فروش بایستی از شکل خاصی از تابع Sum استفاده کنیم که با <u>*چندین*</u> دستور IF تلفیق شده است. توجه کنید که برخلاف Sumif<u>s</u>، دستور Sumif تنها از یک if استفاده میکند و شکل متفاوتی هم دارد.

شهر	نوع فروش	فروشنده	ساعت فروش	تاريخ فروش	مبلغ فروش	تعداد	فی	אצ
سنندج	نقد	فاطمه رفاه	ب.ظ ۰۴:۱۹:۱۲	9/19/7・18	187	٣	۵۴۰۰۰۰	غذا ساز
رشت	نقد	فاطمه رفاه	ب.ظ ۱۲:۰۰:۰۰	٨/١٧/٢٠١۶	۱۰۰۰۰	١	۱	ماشين لباسشويي
تهران	نقد	پرستو رسولی	ب.ظ ۶:۰۰:۰۰	9/17/7・18	<i>\$</i> \$	٣	77	يخچال
مشهد	اقساط	حسين زند	ق.ظ ۰۹:۰۷:۱۲	۶/۲۸/۲۰۱۶	۶۵۰۰۰۰	١	۶۵۰۰۰	گاز
يزد	نقد	پرستو رسولی	ب.ظ ۱۲:۱۴:۲۴	8/3/2 • 18	18	٢	٨٠٠٠٠	مايكروويو
زاهدان	نقد	فاطمه رفاه	ق.ظ ۹:۰۷:۱۲	4/8/7 • 14	٨	١	٨٠٠٠٠	مايكروويو
خرم آباد	اقساط	حسين زند	ب.ظ ۲:۰۹:۳۶	9/8/7 • 18	190	٣	۶۵۰۰۰	گاز
تهران	اقساط	پرستو رسولی	ب.ظ ۱:۲۶:۲۴	1 • / 17/7 • 18	٨	١	٨٠٠٠٠	مايكروويو
سنندج	اقساط	پرستو رسولی	ب.ظ ۲:۲۴:۰۰	8/29/2018	44	٢	77	يخچال
مشهد	نقد	پرستو رسولی	ق.ظ ۰۹:۰۷:۱۲	9/11/7・18	11	۵	77	يخچال
شهرها		فروشندگان			مبالغ فروش			

ساختار دستور:

(بقیه مناطق و معیارها ,... , معیار اول , منطقهای که معیار اول در آن چک می شود , منطقهای که عمل جمع انجام می شود)Sumifs= مرجع دهی:

توجه کنید که در تصویر زیر، Sheet از راست به چپ (فارسی) است و ما در ابتدا دستور را برای فروشنده اول (فاطمه رفاه) و شهر اول (رشت) می نویسیم. سپس آن را برای بقیه سلولها کپی می کنیم. همان طور که در تصویر می بینید، می خواهیم هنگام کپی شدن شهرها، ستون تغییر نکند و بنابراین آن را با \$ ثابت کرده ایم: K2\$. برای فروشنده ها می خواهیم، سطر تغییر نکند: L\$1.

N	M	L	K	
حسين زند	پرستو رسولی	فاطمه رفاه		
1 4 4 4 1 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4 4	ش)SUMIFS=	ن,K۲\$,شهرها,مبالغ_فرو	L \$۱ ,فروشندگار	1)
11880	٨١٣۶٠٠٠٠	1.787	رشت	
4980	۶۴۷۸۰۰۰	4792	تهران	
17077	1490	۱۰۰۵۸۰۰۰	مشهد	
٩٨٧٨٠٠٠	۶۳۷۵۰۰۰	۳۷۸۲۰۰۰	يزد	
17777	٨۵٧٩٠٠٠	۹۸۶۳۰۰۰	زاهدان	
14092	17997	17777	خرم آباد	
۱۳۵۸۶۰۰۰	10790	1	اهواز	
1094	٨. ٧٢	٨٩٢٧٠٠٠	سارى	
11787	11047	٩۵۶۶۰۰۰۰	اصفهان	

در ادامه ابزارهای پر کاربرد کار با دادهها شرح داده می شود و راهی سریعتر برای رسیدن به مجموع فروش پیشنهاد می شود.

Table *استفاده* از

جداول یکی از ابزارهای کار با دادهها هستند. برای ایجاد جدول، در داخل منطقه دادهها قرار می گیریم و از آدرس زیر جدول می سازیم:

Ctrl + T کلید میانبر:

جدول ايجاد شده:

► دکمه Filter و Sort

شهر 🖕	نوع فروش <mark>ب</mark>	فروشنده 🚽	ساعت فروش _국	تاريخ فروش <mark>ب</mark>	مبلغ فروش	تعداد	فى 🗸	אצ 🕞
سنندج	نقد	فاطمه رفاه	ب.ظ ۴:۱۹:۱۲	9/19/7・18	187	٣	۵۴۰۰۰۰	غذا ساز
رشت	نقد	فاطمه رفاه	ب.ظ ۱۲:۰۰:۰۰	٨/١٧/٢٠١۶	1	١	۱۰۰۰۰۰	ماشين لباسشويي
تهران	نقد	پرستو رسولی	ب.ظ ۰۶:۰۰:۰۰	9/17/7 • 18	\$\$	٣	77	يخچال
مشهد	اقساط	حسين زند	ق.ظ ۹:۰۷:۱۲	9/71/7 • 19	۶۵۰۰۰۰	١	۶۵۰۰۰۰	گاز
سنندج	نقد	فاطمه رفاه	ب.ظ ۲:۵۲:۴۸	۵/۲۳/۲۰۱۶	187	٣	۵۴۰۰۰۰	غذا ساز
خرم آباد	نقد	حسين زند	ب.ظ ۰۶:۰۰:۰۰	377 • 17 • 14	4	۵	٨	مايكروويو
خرم آباد	اقساط	حسين زند	ق.ط ۳۳:۳۶	1 • / 9/7 • 18	187	٣	۵۴۰۰۰۰	غذا ساز
خرم آباد	نقد	پرستو رسولی	ق.ظ ۰۰:۰۰۰	4/1/7 • 18	۴۰۰۰۰۰	۴	۱۰۰۰۰	ماشين لباسشويي

ابزار تغيير سايز جدول 🎽

Sort یا مرتب کردن

جدول میتواند بر اساس یک ستون مرتب شود. در جدول اگر در هر یک از ستونها روی دکمه مشخص شده کلیک کنیم، میتوانیم اینکه چگونه آن ستون مرتب شود را انتخاب کنیم. در جدول فوق میتوان سه نوع دادهی Text ،Date و Number قابل تشخیص است. با قرار گرفتن در ستونهای مربوطه اکسل نحوه مرتبسازی را بر اساس نوع داده پیشنهاد میدهد:

Number	Date	Text
$\stackrel{A}{=}\downarrow$ Sort Smallest to Largest	A Sort Oldest to Newest	A Sort A to Z
$\stackrel{Z}{_{A}\downarrow}$ Sort Largest to Smallest	Z ↓ Sort Newest to Oldest	ZA↓ Sort Z to A
Custom Sort	Custom Sort	Custom Sort

مرتبسازی می تواند به طور همزمان و بر اساس چند ستون مرتب شود. برای اینکار بایستی ترتیب مرتبسازی را مشخص کنیم.

∑ AutoSum	ŽY 👘	† <u>A</u> dd	Level XDelete	Level	Copy Level	•	Options	🗹 My d	lata has <u>h</u> eaders
Cloar v	Sort & Find &	Column			Sort On			Order	
Clear	Filter - Select -	Sort by	تاريخ فروش	$\sim$	Values		$\sim$	Oldest to Newest	$\sim$
E.	alitin a	Then by	شهر	$\sim$	Values		$\sim$	A to Z	~
E		Then by	مبلغ فروش	~	Values		~	Smallest to Largest	~
2↓ <u>S</u> ort Small Z↓ S <u>o</u> rt Large	lest to Largest est to Smallest								
Custom So	ort								
								ОК	Cancel

توجه: میتوان مرتبسازی را بر اساس یک لیست ساخته شده انجام داد. برای این کار سلول های موردنظر را انتخاب کرده و از بخش (Option>Advance>General>Edit Custom List) می کنیم.

Excel Options		?	×
General	General		^
Formulas	Provide feedback with sound		
Proofing	☐ Ignore other applications that use Dynamic Data Exchange (DDE)		
Save	Ask to update automatic links		
Language	Show add-in user interface errors		
Advanced	Scale content for A4 or 8.5 x 11" paper sizes		
Customize Ribbon	At startup,		
Quick Access Toolb	ar open all files in:		_
Add-Ins	Web Options		
Trust Center	Enable multi-threaded processing		
	Create lists for use in sorts and fill sequences: Edit Custom Lists		
	i		· ·
	OK	Cano	el
K	Options	?	×
ĸ	Custom Lists		
	Custom lists: List <u>e</u> ntries:		
سنندج	NEW LIST مستندع Sun Mon Tue Wed Thu Eri Sat	Add	
, شت	تورین Sunday, Monday, Tuesday, Wedr نهران ایم این	Delete	
	مشهد Jan, Feb, Mar, Apr, May, Jun, Jun, Jun, Jun, Jun, Jun, Jun, Jun		
ىھران	زاهدان یکشنبه, دوشنبه, سه شنبه, چهارشنبه خرم آباد ژانویه, فوریه, مارس, آوریل, مه, ژوئز		
مشهد	اهواز سندج، رشت، تهران، مشهد، یزد، زاهد ساری		
يزد	اصفهان		
زاهدان			
خرم آباد	Import list from cells: \$K\$2:\$K\$11	l <u>m</u> port	
اهواز			
سارى			
اصفهان	OK	Cance	el

اکسل ترتیب وارد شده در لیست را در نظر میگیرد و بهعلاوه ترتیب عکس آن را نیز در اختیار ما قرار میدهد:

Add Level Delete Level Copy Level Options Options My data has headers Column Sort On Order Sort by v Values v A to Z Z to A	Sort											?	×
Column Sort On Order لا كان المعالي المعالي المعالي المعالي ا معالي المعالي المعال المعالي المعالي الم المعالي المعال	* <u>A</u> dc	Level	X Delete Level		<u>C</u> opy Level	~	<u>O</u> ptior	ıs		✓ M	y dat	ta ha	s <u>h</u> eaders
Sort by w Values w شهر A to Z Z to A Z to A , خرم آباد, زاهدان, خرم آباد, اهواز, ساری, مشهد, یزد, زاهدان, یزد, مشهد, تهران, رشت, Custom List	Column				Sort On				Order				
A to Z Z to A مشهد، یزد، زاهدان, خرم آباد, اهواز, ساری, ز. خرم آباد, زاهدان, یزد، مشهد, تهران, رشت, Custom List	Sort by	شهر		$\sim$	Values			$\sim$	زاهدان	ران, مشهد, یزد,	ت, تھ	ة, رشي	~ سنندج
عشهد, یزد, زاهدان, خرم آباد, اهواز, ساری, ز, خرم آباد, زاهدان, یزد, مشهد, تهران, رشت, Custom List									A to Z				
مشهد, یزد, زاهدان, خرم آباد, اهواز, ساری, ز, خرم آباد, زاهدان, یزد, مشهد, تهران, رشت, — Custom List									Z to A				
ز, خرم آباد, زاهدان, یزد, مشهد, تهران, رشت, 									ىارى,	رم آباد, اهواز, س	ان, خ	زاهد	مشهد, یزد,
Custom List									شت,	, مشهد, تهران, ر	, يزد	اهدار	, خرم آباد, ز
									Custo	m List			
										01		-	
										OK		C	ancel

- از پنجره فوق، می توان جزئیات مرتبسازی را سفارشی کرد. مثلاً اضافه کردن و حذف سطح مرتبسازی و جابهجایی ترتیب سطوح تعریف شده.
  - امکان دیگر، مرتبسازی بر اساس رنگ سلول هاست. رنگ می تواند توسط Conditional Formating تعیین شود.
    - با sort کردن، روی شکل دکمه مربوطه از جدول، کنار مثلث، یک فلش کوچک دیده می شود. (بر اساس جهت sort)

Filter کردن دادهها

از جمله کارهایی که در تهیه یک گزارش بسیار کاربرد دارد، نمایش بخشی از دادهها است که ویژگی(های) خاصی دارند. به این کار فیلتر کردن دادهها می گویند. اکسل پس از انتخاب دکمه بالای هر ستون از جدول، لیستی از فیلترهای ممکن را بر اساس نوع داده پیشنهاد می دهد.

- بر اساس نوع داده، اکسل شکلهای مختلف فیلتر کردن را پیشنهاد میدهد. نمونه هایی را سر کلاس حل کردیم.
  - همه فیلترهای فوق دستور Custom Filter دارند.
    - فیلتر می توان بر اساس رنگ هم انجام شود.
  - برای پاک کردن فیلتر، دستور Clear Filter را انتخاب میکنیم.
- با فیلتر کردن، روی شکل دکمه مربوطه از جدول، کنار مثلث، یک علامت قیف کوچک دیده می شود. (بر اساس جهت sort)

? 🗉 = 🕾 🕽	un 199	TABLE TOOLS	∎ E 5 · ∂ · & ·] ·
Sign in		REVIEW VIEW POWERPIVOT DESIGN	FILE HOME INSERT PAGE LAYOUT FI
		Properties Preder Row Price ductor Price	able1 Remove Duplicates
	Table Styles	mal Table Data Table Style Options	Properties Tools
s	able	FILE HOME INSERT PAGE LAYC	• • • • •
ارتباط با دادههای	Insert Export Refresh	Besize Table	محدول
خارج از اکسل	External Table Data	Properties Tools	🗡 تغيير سايز

یکی از ابزارهای فیلتر کردن توانمند در رابطه جداول اکسل، ابزار Slicer است. برای انتخاب این دستور، ابتدا وارد صفحهای میشویم تا Slicer های خود را بر اساس فیلدهایی که داریم، تعیین کنیم. سپس میتوان کار فیلتر دادهها را با Slicer بسیار کارآمدی انجام داد.

Insert Slicers	?	×
کالا فی تعداد مبلغ فروش تاریخ فروش ساعت فروش فروشنده ∕ نوع فروش شهر ∕		
ОК	Ca	ancel

نمایی از صفحه را به همراه Slicerها و جدول میبینید:

N	Μ	L		K	J		I	Н	G	F	E	D	
₹_		فروشنده	Ţ	(	شهر	æ		نوع فروش <mark>ب</mark>	فروشنده ڃ	ساعت فروش 🗸	تاريخ فروش	مبلغ فروش	1
	ر سو لی	ىر ستو	^		سنندح		تهران	نقد	پرستو رسولی	ب.ظ ۶:۰۰:۰۰	9/17/7・18	<i>\$</i> ?	4
	زند	چو د دست			بەشلات		تهران	اقساط	پرستو رسولی	ب.ظ ۱:۲۶:۲۴ •	1 • / 1 7 / 7 • 1 9	٨٠٠٠٠	9
	ر	فاداده			ر ست		عشمد	نقد	پرستو رسولی	ق.ظ ۹:۰۷:۱۲	9/11/7・18	11	11
	رىھ	ولطعه			بهران		عشهد	نقد	پرستو رسولی	ب.ظ ١:٥٥:١٢	1.14/7.18	<i>\$</i> \$	43
					متىهد		مشهد	اقساط	پرستو رسولی	ب.ظ ۱۲:۵۷:۳۶	4/29/2018	74	48
					يزد		مشهد	اقساط	پرستو رسولي	ق.ظ ۱۱:۱۶:۴۸	۵/۱/۲۰۱۶	۳۲۵۰۰۰۰	54
					زاهدان		تهران	اقساط	پرستو رسولی	ب.ظ ۴:۳۳:۳۶	8/17/7 • 18	۲۱۶۰۰۰	140
					خرم أباد		مشهد	نقد	يرستو رسولي	ق.ظ ۰۷:۵۵:۱۲	۵/۲۵/۲۰۱۶	¥¥	145
			~		اهواز		تهران	اقساط	پرستو رسولی	ق.ظ ۰۷:۱۲:۰۰	9/20/2018	١٠٨٠٠٠	156
							/		C 1 1 1	-			

توجه داشته باشید که تنظیمات Slicer با قرار گرفتن روی آن از نوار دستور Ribbon قابل مشاهده است:

I → · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	DATA REVIEW VIEW POWERPIVOT OPTI-	TOOLS	
Slicer Caption: فروشنده Slicer Settings Slicer Settings	Slicer Styles	Bring Send Selection Align Group Rotate Forward - Backward - Pane Arrange	

در هر Slicer، انتخاب چند گزینه با نگه داشتن دکمه Ctrl امکان پذیر است.

استفاده از Pivot-Table

واژه Pivot به معنی چرخش یا محور است. در اینجا Pivot-Table به معنی یک نوع جدول قابل تغییر با انعطاف پذیری بسیار بالا است. به این نوع از جداول که کاربرد زیادی در فضای کسب و کار دارند، جداول محوری یا چرخشی نیز می گوییم. برای ایجاد جدول، در داخل منطقه دادهها قرار می گیریم و از آدرس زیر Pivot-Table را می سازیم:

نكته:

توصیه می شود که ابتدا برای دادههای خام، یک Table ساده بسازید و بعد برای Table ایجاد شده، Pivot-Table بسازید (مشابه شکل زیر). چون در صورتی که دادهها تعلیه دادهها ندارید.

	Create PivotTable ?	×					
	Choose the data that you want to analyze						
_	• Select a table or range						
م جدول (Table) یا آدرس ناحیه(Range)	Iable/Range: Table1	1					
	O Use an external data source						
🗕 استفاده از دادههای خارج از اکسل	Choose Connection						
	Connection name:						
	Choose where you want the PivotTable report to be placed						
محار ایجاد Piyot-table : کارد گر جدید با فعل	• New Worksheet						
	○ <u>E</u> xisting Worksheet						
	Location:	1					
	Choose whether you want to analyze multiple tables						
	Add this data to the Data Model						
	OK Can	cel					

روش کار

اکسل یک Pivot-Table خالی ایجاد می کند که می توان با کشیدن و رها کردن Fieldها از بخش Pivot Table Field، جدول را تکمیل کرد. برای اینکار تعیین ایجاد می کند که می توان با کشیدن و رها کردن Soum و موج ای انتخار تعیین می کنند و همچنین دادههای مربوط به Fieldهایی که در سطر و ستون قرار می گیرند، نحوه گروه بندی دادهها را تعیین می کنند و همچنین دادههای مربوط به Fieldهایی که در بخش Values قرار می گیرند، بنوه مروه بندی دادهها را تعیین می کنند و همچنین دادههای مربوط به Fieldهایی که در بخش Values قرار می گیرند، بنوه گروه بندی دادهها را تعیین می کنند و همچنین دادههای مربوط به Fieldهایی که در بخش Values قرار می گیرند، بر اساس Row و Column (سطر و ستون) گروه بندی شده و محتوای گزارش را می سازند. همچنین می توان با قرار دادن برخی Fieldها در بخش Filter، تنها بخشی بخصوصی از دادهها را نمایش داد. برای حذف یا جابه جایی یک field می توان از موس استفاده کرد. تصویر زیر یک Pivot-Table را نشان می دهد که بر اساس فروشهای نقدی فده ای جابه جایی یک Sund می توان از موس استفاده کرد. تصویر زیر یک Pivot-Table را نشان می دهد که بر اساس فروشهای نقدی فیلتر شده است. مزیت مهم Support می توان از موس استفاده کرد. تصویر زیر یک Pivot-Table را نشان می دهد که بر اساس فروشهای نقدی فیلتر شده است. مزیت مهم Support Pivot-Table، تنظیم توابع آن است. در شکل زیر تابع Sum برای مبالغ فروش تعیین شده که بدون فیلتر شده است. مزیت مهم Support-Table، ما را به گزارش دلخواهمان می رساند.

πcc	HOWE INS	ENT PAGE LAYOUT FOI	NIVIULAS DAIA	A NEVIEW V	FOWERPIVO	ANALT	ZE DESIGI	V	sign in	
		$\cdot$: $\times \checkmark f_x$							 پرستو رسولى 	
	А	В	С	D	E	F	G 🔺	PivotTable Fields	- ×	
								Choose fields to add to report:	- Si +	
								في 🗌	*	
								تعداد		
ش	نوع فرون	🐺 نقد						مبلغ فروش 🗠		
								تاريخ فروش 📖		
s	بلغ فروش um of	- Column Labels -						ساعت فروش 📖		
R	ow Labels	پرستو رسوئی -	حسين زند	فاظمة رفاه	Grand Total			فروشنده 🗹	_	
ē		92990000	33970000	10550000	252550000			نوع فروش ⊠	T	
<u>ل</u> ن	تعر	41440000	23520000	34690000	99650000			شهر 🗠		
4	مشد	85040000	62710000	31150000	178900000			MORE TABLES	*	
زد	έ.	29550000	52610000	25620000	107780000			Drag fields between areas below		
ان	زاهد	45590000	56960000	53610000	156160000			T FILTERS		
باد	خرم آد	78630000	74270000	60300000	213200000					
از	اهو	82320000	72110000	24050000	178480000			• نوع فروش	• فروشنده	
رى ان	سار اصفه	34110000	54250000	20100000	189630000					
G	rand Total	588140000	609080000	419180000	1616400000				·、	
		300140000						≡ ROWS	Σ values	
								⊸ شەر	مىلغ فروش. ▼	
								70		
										.1 .
										ر نوابع
							•	Defer Lavout Lindate		

صفحہ ۳۴

آموزش اکسل مقدماتی بر ای مهندسی صنایع 🚽 مدرس: مهدی ملک

در مواردی علاقهمندیم که از توابع دیگری برای محاسبات خود استفاده کنیم. اکسل ۱۱ تابع مختلف را در نظر گرفته که مشابه تصویر زیر میتوانید آنها را تنظیم کنید. برای مثال میتوان به جای تابع Sum از تابع Count استفاده کرد. توابعی که Pivot-Table استفاده میکند، ترکیب هان توابع فرمولنویسی با تابع IF است. برای تغییر تابع، روی تب Field-Settings ،Analyze را انتخاب کنید. راه دیگر استفاده از Vaules میتوانید این گزینه را ببینید.

Value	راههای ورود به تنظیمات تابع فیلد	
PIVOTTABLE TOOLS ANALYZE DESIGN	PivotTable Fields * * Choose fields to add to report:	Move <u>U</u> p Move <u>D</u> own
Active Field:	Drag fields between areas below:	Move to Beginning Move to <u>E</u> nd
مبلغ فروش Sum of	▼ FILTERS III COLUMNS فروشنده • فروشنده	 Move to Report Filter Move to Row Labels
Field Settings		Move to Column Labels Move to Values
		 Remove Field Value Field Settings

بعد از ورود به تنظیمات، می توان تابع و نام فیلد را به دلخواه انتخاب کنید:

alue Field Settings		?	×	Value Field Settings	?
لغ فروش urce Name: لغ	مب			مبلغ فروش :Source Name تغییر نام فیلد	
ustom Name: Sum of	مبلغ فروش			<u>C</u> ustom Name:	فكيكى فروش
Summarize Values By	Show Values As			Summarize Values By Show	Values As
Summarize value fiel	d by			Summarize value field by	
Choose the type of cal data from the selected	culation that you want to use field	e to summa	irize	Choose the type of calculation t data from the selected field	hat you want to use to summ
Sum	^			Sum Count	~
Count					
Count Average Max Min				Max Min	

Filter e

پس از کشیدن و رها کردن، فیلدهای دلخواه به بخش Filter، فیلترها را در بالای Pivot-Table می توان دید. برای مثال در اینجا نوع فروش را به عنوان فیلتر تعیین کردهایم و دادهها را با توجه به فروشهای نقدی فیلتر کردهایم. با انتخاب Select Multiple Items، می توان بیش از چند گزینه را انتخاب کرد. علاوه بر این، مشابه اکسل می توان از Slicer نیز استفاده کرد. در صورتی که برای مثال Slicer را روی "نقد" تنظیم کنید، به طور خودبهخود فیلتر داخل سلول نیز تغییر می کند.

	triant 🔍	-	نوع فروش	نقد	🕶 Piv	otTable Fields		÷ ×
Insert	🗙 توع قروس	-	Search		Choos	Choose fields to add to report:		-{}-
	اقساط	-	(All) اقساط		Drag f	fields between areas below	<i>v</i> :	
	نقد	-	نقد		T FIL	TERS III C	COLUMNS	
Slicer		ľ			روش	يده 🕶 نوع فر	فروشن	•
		-	Select Multiple Items		≡ RC	DWS Σ \	VALUES	
		-	ОК	Cancel	شهر	▼ ▲ Su	مبلغ فروش m of	•

تنظیمات Sort را می توان به طول مشابه Table انجام داد ولی تنظیمات Pivot-Table تفاوتهایی دارد. این بخش را خودتان کشف کنید!

.....

PIVOTTABLE TOOLS			تنظيمات
م است: ANALYZE DESIGN	ء صورت دو Tab قابل مشاهد	، Pitvot-Table تنظيمات آن با	با قرار گرفتن داخل یک
		Aı	• در nalyze
را مشاهده و تنظیم کرد و در صورت وجود چندین	ين مي توان Field (فيلد) فعال	یتوان نام جدول را تغییر داد. همچن	• 0
به تفکیک مشاهده کرد (Expand) و یا آنها بر	یا ستون، می توان آن گروه با	سطح از متغیرها در گروهبندی سطر	J
	.(Collapse	ساس گروههای بالاتر خلاصه کرد (e	,
PivotTable Name	Active Field:	+ Expand Field	
PivotTable1	شهر		
Options -	Field Settings Down	Up - Collapse Field	
PivotTable	Active	Field	
شهرهای شرقی کشور را در یک گروه قرار دهیم. است:	را در یک گروه قرار دهیم. مثلا .ی آنها به شکل زیر امکان پذیر	صور کنید که بخواهیم چندین شهر ر این حالت انتخاب موارد و گروهبند	ں ت د
Sum of مبلغ فروش Column Labels		▼ Column Labels مبلغ فروش Sum of مبلغ فروش Bow Labels	5

Sum of the state	Column Labole -	>				
مبيع فروش Sum or	Column Labers	5		. N	Row Labels <	لد پرستورسولی
Row Labels 🔹	لد پرستو رسولی		→ Group Selection		■Group1	
سنندج 🗉	) 92990000 108f	5 5	- Group Selection		سنندج	92990000 1081
ر شت 🗉	25710000 338		📲 Ungroup		ر شت 🗄	25710000 338
تهران 🗉	41440000 235	>	🔽 Group Field		تهران	41440000 235
مشهد 🖽	85040000 627	\$			مشهد 🗉	85040000 627
یز د 🗉	29550000 52€		Group		یزد 🖽	29550000 520
ment	~ ~ ~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~					~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

نکته ی مهمی که باید توجه داشته باشیم این است که دادههای Pivot-Table پس از ایجاد آن، ارتباطشان را با دادههای اولیه از دست می دهند. لذا در صورتی تغییر دادههای اصلی، برای مشاهده تغییرات باید Pivot-Table دادههای اولیه از دست می دهند. لذا در صورتی تغییر دادههای اصلی، برای مشاهده تغییرات باید Pivot-Table دادههای اولیه از دست می دهند. لذا در صورتی تغییر دادههای اصلی، برای مشاهده تغییرات باید Pivot-Table دادههای اولیه از دست می دهند. لذا در صورتی تغییر دادههای اصلی، برای مشاهده تغییرات باید Pivot-Table دادههای اولیه از دست می دهند. لذا در صورتی تغییر دادههای اصلی، برای مشاهده تغییر کرده و یا محدوده مورد به روزسانی شود که دستور Change Data Source است. اگر اساساً منبع دادهها تغییر داد، باید اول دادهها نظرتان نیاز به تغییر دارد، باید از Table را تغییر دهیم، آنگاه Table کار ما را ساده خواهد کرد.

Refresh Change Data
 Source *
Data

در بخش Action، می توان پاک کردن فیلترها و یا کل Fieldهای انتخاب شده را انجام داد. همچنین انتقال
 در بخش Pivot-Table به یک مکان دیگر در فایل اکسل نیز از این قسمت قابل انجام است.

در بخش Show، می توان نمایش اجزاء Pivot-Table را تنظیم کرد و در صورت لزوم نشان نداد:

Field +/- Field List Buttons Headers Show	PivotTable Fields من المحمد الله بعد مالية ب مالية بعد مالية ب مالية بعد مالية بعم مالي معلم ماليية بعم مالية بعد مالي مالي مالية بعد م	لا پرستو رسولی Column Labels میلغ فروش Column Labels بیستو رسولی 9299000 1081 سنندج ۳ 25710000 338 ۲۰۰۰ 25710000 338 ۲۰۰۰ 41440000 235 ۲۰۰۰ 85040000 627 ۲۰۰۰ 29550000 526
	ປາສິງ ຄືກໄດ້ ປະການຄາດ ກາດປະ balant Timeress ECULARNS ແລະ ເຊິ່ງ	میلغ فروش Sum of مد پرستو رسولی
	THE MAKE THE AND A STATEMENT A	92990000 1081 رشت 25710000 338 بندان 41440000 238
Field +/- Field List Buttons Headers	- منع تيوني 2010 - مير - كاريغ تيوش	عمد المعنية الم يوريد 2955000 526 يورد
Show	الالالالة المايش فيلدها □	65-00-00 بالا لله عدم نمایش دکمهها و Headerها

یکی از بخشهای مهم و جالب که از آنها می توان در تهیه داشبوردهای مدیریت استفاده نمود، نمودارهایی هستند که به Silter متصل هستند و ظاهرشان با تغییر جدول یا Filter کردن تغییر می کند. Pivot-Chartها از لحاظ مفهومی تفاوتی با Chartهای دیگر ندارند ولی در ظاهر آنها می توان تغییرات بیشتری اعمال کرد. این امکان از بخش Tools قابل دسترسی است. گزینه دیگر در تصویر زیر می تواند جداول دیگری را نیز پیشنهاد دهد.

ا در Desgin

تنظیمات این بخش مربوط به نمایش ظاهری Pivot-Table است.

Subtotals Grand Report Blank - Totals - Layout - Rows - Golumn Headers Banded Columns	
Layout PivotTable Style Options	PivotTable Styles

o Tidutal تنظیمات نمایش

در این بخش می توانید تنظیم کنید که آیا Subtotal ها نمایش داده شود یا خیر. تنظیم دیگر مربوط به مکان نمایش آنها است. برای مثال با انتخاب دومین گزینه (Show all Subtotals at bottom of Group)، این سطرها در پایین هر زیرگروه نمایش داده می شود.

Do Not Show Subtotal	s				Sub -Total			
Show all Subtotals at E	aottom of Group	Sum of مبلغ فروش Co Row Labels	vlumn Labels ▼ پرستو رسولی⊟ اقساط	تقد	پرستو رسولی Total	حسین زند 😑 اقساط	نقد	حسین زند Total
Show all Subtotals at T	on of Group	- wiite						
Show an Subtotals at]	operereup	غذا ساز	-	Sec. 1	15120000	1000		12960000
Include Filtered Items	in Totals	گاز	7-0000	-	9100000	1-100	-	14950000
Include Filtered Items	in rotais	ماشين لباسشويي		-	31000000		2-00000	3000000
		مايكروويو		1-000000	21600000		-	20800000
		يخيال	-		35200000	C. Statement	C - Description	99000000
	Sub-Total	سنندج Total	19030000	92990000	112020000	69590000	108120000	177710000
		رشت =						
		غذا ساز	2700000	4860000	7560000	11880000	4320000	16200000
		گاز	4550000	8450000	1300000	16900000	7150000	24050000
		ماشين لباسشويي	11000000	10000000	21000000	10000000	8000000	18000000
		مايكروويو	8800000	2400000	11200000		5600000	5600000
		يخچال	28600000		28600000	44000000	8800000	52800000
		رشت Total	55650000	25710000	81360000	82780000	33870000	116650000

Grand-Totals تنظيمات

مورد دیگری که در Pivot-Table قابل تنظیم است، نمایش Grand-Totalها است که اطلاعات را در کل سطرها و ستونها جمع بندی می کند. می توان تنظیم کرد که اینکار برای سطرها یا ستون انجام شود و یا اینکه غیرفعال شود.

o توصيه مى شود كه Report-Layout را روى حالت Tabular-Form قرار دهيد. بقيه را تست كنيد.

o تنظيمات Style

بخش دیگری که می تواند شما را یک قدم به طراحی راحت و حرفهای Pivot-Table نزدیک کند، تنظیم style است.

Row Headers Banded Rows		
Column Headers 🗌 Banded Columns		
PivotTable Style Options	🛃 New PivotTable Style	
	🗽 Clear	

در این راستا، مناسب است که New Style را انتخاب کرده و تنظیمات مناسب گزارشهای خود را یکبار تعریف
 کنید. با انتخاب این گزینه پنجرهای برای ایجاد یک استایل جدید باز می شود که در آن با جزئیات بسیار زیادی می توانید
 Style خود را تنظیم کنید.

پیش نمایش	اندازه، فونت و رنگ متن				
Style	e نام	لمول ها	تنظيمات حاشيه س		
lew PivotTable Style	? ×	Format Cells		?	×
slame:	استایل گزارشهای من	Font Border Fill			
[able Element:	Preview	Background <u>⊂</u> olor:	Pattern Color:		
Subtotal Row 3 Column Subheading 1		No Color	Automatic	~	
Column Subheading 2 Column Subheading 2 Column Subheading 3 للمانهاي			<u>P</u> attern Style:	~	
Row Subheading 1 Row Subheading 2 Row Subheading 3					
Grand Total Column Grand Total Row	~				
<u>F</u> ormat <u>⊆</u> lear	r:l. *∻. Format → < .</td <td></td> <td></td> <td></td> <td></td>				
Element Formatting:		F <u>i</u> ll Effects <u>M</u> ore Colors			
Background 1; Top, Bottom, DiagonalDown, DiagonalUp Borders; Shaded	oot-Cell				
10111	بار شدن پنجره ااعت-اا				
☐ Set as default PivotTable style for this document		Controls			
	OK Cancel	Sample			
که استایل ایجاد شده به عنوان Style بیشرف ض درآید.	انتخاب این گزینه باعث می شود ک			Cleap	r
			ОК	Car	ncel

استایل جدید در مجموعه Styles قابل دسترس خواهد بود و اگر آنرا پیشفرض قرار داده باشید، استایل -Pivot-Table Style Option را Table هایی که در این فایل (سند) می سازید هم تنظیم خواهد شد. بخش Pivot-Table Style Option را تست کنید!

در این جزوه آموزشی مثالهایی طرح شد که به مدیریت عملیات (مدیریت کیفیت، مدیریت پروژه، مستندسازی فرآیند، مکانیابی و تعیین ظرفیت کارخانه) و مطالعه بازار مرتبط بودند. ابزارهایی که در این دوره آموزشی بحث شد، قابل استفاده در حوزههای دیگر از جمله مدیریت مالی است که در این دوره به آن اشاره نشد. مهارتهای کار با اکسل در فضای کاری بسیار مورد نیاز هستند و این دوره تنها شروعی برای توسعه مهارتهای شما خواهد بود. شما میتوانید همراه با گذراندن دورههای دروس مهندسی صنایع، در مدلسازی و کار با اکسل مهارت بیشتری کسب کنید.

موفق باشید مهدی ملک